

Tưởng Niệm
Trung Tướng NGUYỄN CHÁNH THI (1923-2007)

Ngày 23 tháng 6 Tây lịch

THÔNG BÁO

Nhận được tin buồn:

Trung Tướng Nguyễn Chánh Thi

*Đã vĩnh viễn giã từ gia đình, bạn bè và chiến hữu,
vào lúc 4:21 chiều, ngày 23 tháng 6 năm 2007,
nhằm ngày 9 tháng 5, Đinh Hợi,
tại thành phố Lancaster, tiểu bang Pennsylvania, Hoa Kỳ.*

Hưởng thọ 84 tuổi.

*Linh cữu Trung Tướng sẽ được hỏa táng theo Nghi thức Phật Giáo,
vào ngày Thứ Ba, 26-06-2007.*

*Theo lời yêu cầu của Trung Tướng và Gia đình Lễ An Táng
sẽ được tổ chức đơn giản trong gia đình mà thôi.*

BMH
Washington, DC

Sơ lược Tiểu sử Nguyễn Chánh Thi (1923-2007)

Sinh ngày 23/2/1923 tại Vỹ-dạ, Huế. Con Nguyễn Chánh Tâm và Tạ Thị Nay.

6/1951: Đội trưởng đội commando số 1, của ĐĐ 6 Dù (BCP) (10H 457). Sau chuyển qua Ngự Lâm Quân.

22/3/1954: Đại úy, Đại đội trưởng Tiểu đoàn 2 Ngự Lâm Quân. Sau thăng lên chức Tiểu Đoàn Trưởng. 1955: Ngã theo Ngô Đình Diệm. 4-5/1955á: Chỉ huy trận đánh Bình Xuyên ở khu vực trường Petrus Ký. 2/1956: Được thăng cấp Đại tá, Tư lệnh Liên Đoàn Nhảy Dù. Bất mãn vì sự tham nhũng của Giám mục Thục cùng tay chân phe đảng.

11/11/1960: Cùng một số sĩ quan làm đảo chính chế độ Diệm. Thất bại, được Nguyễn Cao Kỳ cho máy bay qua Nam Vang tị nạn, do Thiếu tá Phan Phụng Tiên làm phi công. (Chính Đạo et al. , Nhìn lại biến cố 11/11/1960; Houston: Văn Hoá, 1997).

5/11/1963: Về nước sau khi Diệm bị lật đổ.

30/1/1964: Chính lý nhóm Dương-Đôn-Kim. Được cử làm Tư lệnh ĐĐ1 BB.

11/8/1964: Thiếu Tướng.

13/9/1964: Bề gãy kế hoạch biểu dương lực lượng của Thiếu tướng Dương Văn Đức và các sĩ quan Đại Việt. 1964-1965: Thuộc nhóm “Young Turks” của Thiệu-Kỳ.

19/2/1965: Lâm Văn Phát và Phạm Ngọc Thảo làm đảo chính. Có Lực Lượng Bảo Vệ Dân Tộc (Ki-tô Giáo) ủng hộ. Nhưng cuối cùng đồng ý đầu hàng với điều kiện phải loại Khánh.

20/2/1965: Từ Huế vào Sài Gòn chống lại nhóm Thảo. Trung tướng, Tư lệnh Quân đoàn I. Nổi danh là Tư lệnh Quân đoàn trong sạch nhất.

19/6/1965: Từ chối chức Chủ tịch Ủy Ban Hành Pháp Trung Ương.

10/3/1966: Bị Nguyễn Cao Kỳ cách chức Tư lệnh Quân Đoàn I vì cuộc tranh đấu thứ hai của Phật Giáo. Tuy nhiên, ngoài dư luận, được phép từ chức vì lý do sức khỏe.

11/3/1966: Lên đường ra Đà Nẵng bàn giao chức vụ, bị Có bắt giữ.

12/3/1966: Trí Quang vận động Phật tử biểu tình ở Huế và Đà Nẵng. Sinh viên nhập cuộc, kiểm soát các thị xã ít ngày.

16/3/1966: Kỳ đồng ý cho Thi ra Đà Nẵng. Tướng Thi ngã theo phe tranh đấu.

27/5/1966: Qua nỗ lực của Đại sứ Lodge và Tướng Westmoreland, Kỳ gặp Thi để bàn về số phận Thi và Đính.

31/7/1966: Thi lên đường qua Mỹ chữa bệnh “thổi mũi.”

Từ 1966, sống lưu vong ở Mỹ.

6/2007: Qua đời, thọ 84 tuổi.

Hồi Ký:

Nguyễn Chánh Thi, Một Trời Tâm Sự (Los Angeles, CA: Xuân Thu, 1985).

Nguồn: http://www.chuyenluan.net/2007/200706/0706_36.htm

Cựu trung tướng Nguyễn Chánh Thi qua đời

Trần Cung Sơn tổng hợp, Jun 25, 2007

Cali Today News – Theo tin từ các thân hữu Mũ Đỏ cho biết Trung tướng Nguyễn Chánh Thi, cựu tư lệnh Binh Chủng Nhảy Dù Quân Đội VNCH đã từ trần vào lúc 6 giờ 42 chiều thứ bảy 23/6/2007 tại Landcaster, tiểu bang PA, Hoa Kỳ, hưởng thọ 84 tuổi.

Trung tướng Nguyễn Chánh Thi được biết đến là người đã cầm đầu cuộc đảo chánh tổng thống Ngô Đình Diệm vào năm 1960 cùng với Vương Văn Đông, Nguyễn Triệu Hồng và một số chính trị gia của các đảng phái Việt Nam thời đó.

Đảo chánh thất bại, ông lưu vong qua Cam Bốt và trở về sau khi Hội Đồng Quân Nhân do đại tướng Dương Văn Minh lên nắm chính quyền vào năm 1963.

Năm 1966, có cuộc tranh chấp giữa chính quyền quân đội và đồng bào Phật tử ở Huế, Nguyễn Chánh Thi lúc đó là tư lệnh quân khu 1 đã đứng về phía địa phương và ông bị cách chức và sau đó bị bắt phải lưu vong tại Mỹ vào năm này.

Như vậy cuộc đời của vị tướng Nhảy Dù đã sống tại Hoa Kỳ được 41 năm cho đến ngày qua đời. Trong một lần gặp gỡ, tướng Nguyễn Chánh Thi đã kể lại nỗi buồn lưu vong trong những năm đầu nơi xứ lạnh Bắc Mỹ. Từ khi có hàng triệu người VN tị nạn qua hải ngoại, cuộc sống của ông có phần ý nghĩa hơn. Ông đã viết hồi ký Một Trời Tâm Sự kể lại cuộc đảo chánh năm 60 và cuộc đời thăng trầm binh nghiệp và chính trị của ông.

Những phong trào kháng chiến của người hải ngoại thập niên 80 đã bùng lên và tướng Nguyễn Chánh Thi là một trong những quân nhân được chú ý để làm người lãnh đạo. Các nhân sự trong tổ chức Người Việt Tự Do đã tìm đến ông nhưng việc hợp tác không thành và sau đó đề đốc Hoàng Cơ Minh đảm trách.

Mặc dù đã cuộc tranh luận ông là người thực sự cầm đầu cuộc đảo chánh năm 1960 giữa Vương Văn Đông và Nguyễn Chánh Thi, nhưng phải công nhận dù ít hay nhiều tướng Thi cũng có phần. Và lịch sử ghi lại một hành động can đảm của một vị tướng dám đảo chánh một chế độ đang vững mạnh, cho dù đúng hay sai tùy theo cái nhìn của mỗi phe phái. Nói theo nhận xét của một người lính Nhảy Dù về tướng Nguyễn Chánh Thi là ông

ngay thẳng, bộc trực và bình dân.

Trần Cung Sơn

---

pic

Tướng Nguyễn Chánh Thi Qua Đời Ở Lancaster, Thọ 84

VƯƠNG HỒNG ANH .

Việt Báo

Thứ Ba, 6/26/2007, 12:02:00 AM

Theo tin của thân hữu và gia đình, vào chiều ngày thứ Bảy 23 tháng 6/2007, cựu trung tướng Nguyễn Chánh Thi, nguyên tư lệnh các đại đơn vị: Nhảy Dù, Sư đoàn 1 Bộ Binh, Quân đoàn 1/Vùng 1 Chiến thuật, đã từ trần tại Lancaster, Pennsylvania, hưởng thọ 84 tuổi.

Linh cữu Trung Tướng sẽ hỏa táng theo nghi thức Phật Giáo vào ngày thứ ba 26-6-2007.

Theo tài liệu được ghi trong cuốn "Việt Nam, Một trời tâm sự", tác giả: Nguyễn Chánh Thi", cuốn Việc từng ngày của Đoàn Thêm, và tài liệu quân sử, tiểu sử của cựu Trung tướng Nguyễn Chánh Thi lược ghi như sau:

-Sinh ngày 23/2/1923 tại Huế, gia nhập Quân đội từ năm 1941. Trong năm 1945, bị Nhật bắt làm tù binh, cũng trong năm này, ông bị Cộng sản bắt giam tại Ba Tơ, Quảng Nam. Vượt ngục, trở lại phục vụ trong Quân đội Liên Hiệp Pháp từ năm 1947, sau đó, được tuyển lựa vào binh chủng Nhảy Dù, tham dự nhiều cuộc hành quân tại chiến trường Bắc Việt. Tháng 8/1954, sau hiệp định Genève, ở cấp bậc Thiếu tá, được bổ nhiệm giữ chức vụ Tiểu đoàn trưởng Tiểu đoàn 1 Ngự Lâm Quân tại Đà Lạt. Năm 1955, trở lại binh chủng Nhảy Dù, giữ chức chỉ huy phó Liên đoàn Nhảy Dù và được thăng trung tá.

Từ năm 1956 đến năm 1960, là Đại tá Tư lệnh Lữ đoàn Nhảy Dù. Ngày 11/11/1960, chỉ huy cuộc đảo chính Tổng thống Ngô Đình Diệm, nhưng thất bại, sang lánh nạn tại Cam Bốt. Giữa tháng 11/1963, trở về nước, được phục hồi cấp bậc. Tháng 12/1963, được bổ nhiệm giữ chức Tư lệnh

phó Quân đoàn 1.

Cuối tháng 1/1964, sau cuộc chỉnh lý của Trung tướng Nguyễn Khánh, được cử giữ chức Tư lệnh Sư đoàn 1, thăng Chuẩn tướng vào tháng 5/1964, thăng Thiếu tướng vào tháng 10/1964 và được bổ nhiệm giữ chức vụ Tư lệnh Quân đoàn 1/Vùng 1 Chiến thuật; thăng trung tướng vào tháng 10/1965. Ngày 13 tháng 3/1966, bị giải nhiệm khỏi chức vụ Tư lệnh Quân đoàn 1/Vùng 1 chiến thuật với lý do "chống lại trung ương". Ngày 29/7/1966 rời VN sang Mỹ với lý do "chữa bệnh", và đã cư ngụ tại Mỹ từ thời gian đó cho đến ngày qua đời.

VƯƠNG HỒNG ANH

Tướng Nguyễn Chánh Thi: Anh hùng lữ vận hay người tạo thời cuộc?

Jun 26, 2007

Photo courtesy: New York Times

Cali Today News – Vị tướng lừng danh của quân đội Việt Nam CH "gãy cánh" rất sớm vào năm 1966 khiến đất nước miền Nam sau đó liên tục bị rối rắm, cùng lúc với chiến trận chống Cộng Sản gia tăng, ông Nguyễn Chánh Thi, đã qua đời ở Lancaster, Pennsylvania, thọ 84 tuổi.

Ông sinh ngày 23 tháng 2 năm 1923 tại Huế, một thành phố mà sau này ông sẽ trở về cai trị. Cha ông là quan chức nhỏ vốn có đầu quân cho quân đội Pháp trong Hệ Nhất Thế Chiến.

Ông cũng gia nhập quân đội Pháp khi mới 17 tuổi và chống lại nhiều thành phần quốc gia đang nổi lên chiến đấu cho nền độc lập của Việt Nam lúc bấy giờ.

Trong lực lượng quân đội Việt Nam CH, ông là loại sĩ quan của tầng lớp 'trung lưu'. Đa số được tập luyện ở Hoa Kỳ, nói được chút ít Anh Ngữ và làm việc với các cố vấn và quân nhân Mỹ khá dễ dàng.

Tướng Thi liên tục dính vào các cuộc chuẩn bị đảo chánh, tin đồn đảo chánh hoặc... dẹp tan đảo chánh. Tháng 11 năm 1960, lúc đó là Đại tá chỉ huy Lực Lượng Nhảy Dù, ông đã đảo chánh hụt ông Ngô Đình Diệm.

Sau vụ này ông bay sang lánh nạn ở Cambodia trong vòng 3 năm, chỉ trở về sau khi ông Diệm bị lật đổ vào tháng 11 năm 1963.

Tháng giêng năm sau, ông lại giúp một cuộc binh biến khác, đưa Tướng Nguyễn Khánh lên cầm quyền và sau đó có giúp tướng Khánh dẹp được 1 cuộc đảo chánh. Tờ Times năm 1965 gọi tướng Thi là "chuyên viên đảo chánh" (A coup specialist).

Trong quyển sách "Fire in The Lake" (1972) Frances FitzGerald viết là "các tướng lãnh Vietnam CH cứ kháo nhau xem tướng Kỳ và Tướng Thi ai đảo chánh ai".

Tướng Thi thăng chức và lên làm Tướng Lãnh chỉ huy vùng 1 Chiến Thuật.

Nhờ có hậu thuẫn của chính TT L. Johnson trong tháng 2 năm 1966 mà tướng Kỳ thuyết phục 8 tướng lãnh trong số 10 vị tướng để cùng ông tống khứ tướng Thi và dẹp tan cuộc tranh đấu của Phật Giáo năm đó.

Nhưng tướng Thi rất được lòng dân chúng Huế. Chỉ 5 ngày sau khi ông bị tước lon, lúc trở về Huế có khoảng 20,000 người ra đón và hoan hô ông.

Một sinh viên Phật Tử cầm loa nói với đám đông: "Quý vị có muốn Tướng Thi ở lại với chúng ta không?", thì lập tức rất nhiều sinh viên la lớn: "Muốn, muốn!"

Sau đó Tướng Thi sang Hoa Kỳ. Ông ném tất cả huân chương, xếp tàn y quân nhân lại và chỉ giữ cái mền như là kỷ niệm cuối cùng của cuộc đời quân ngũ.

Lúc đầu ở Mỹ ông nhận tiền trợ cấp cho 1 tướng 3 sao là 600 đô la mỗi tháng, nhưng do chỉ trích Tướng Kỳ không ngớt, tiền cấp dưỡng của ông bị rút lại còn 170 đô la/tháng.

Trong nhiều năm ở Hoa Kỳ, tướng Thi là khách thường xuyên của một motel ở Los Angeles và mở 1 quán cà phê ở Arkansas. Nhưng khi đồng hương Việt Nam nhận ra ông trong một nhà hàng thì thường ông được chào đón như một anh hàng.

Và ngày nay, người hàng một thời đã yên giấc ngàn thu, bỏ lại phía sau tất cả, và tất cả, kể cả chuyện người ta tranh luận nhau: Ông đúng hay sai?

Nguyễn Dương,
source The New York Times

Những chi tiết mới tiết lộ về cố trung tướng Nguyễn Chánh Thi

Nguyễn Dương,
source Washington Post, Jun 28, 2007

Cali Today News – Cựu trung tướng Nguyễn Chánh Thi, cựu tư lệnh vùng, đã qua đời vì bệnh tim ở nhà thương Hospice of Lancaster County, thọ 84 tuổi. Ông ta một gương mặt đặc biệt của quân đội Việt Nam CH đã năm xuống.

Có thời ông đã chỉ huy cả 5 tỉnh ở tuyến địa đầu ở phương Bắc của Việt Nam CH, nổi tiếng là một vị tướng chỉ huy gan dạ nhưng cũng nổi tiếng là “người quá hiểu biết về chính trị” nên cứ tạo liên tiếp nhiều cú đảo chánh và phản đảo chánh trong thập niên 1960.

Nguyễn Cao Kỳ, khi đã là người giữ chức như một Thủ Tướng, đã “ngủ” thấy ở tướng Thi một đối thủ nguy hiểm, đã tìm cách liên lạc kết cấu nhiều tướng lãnh “búng” tướng Thi ngày 10 tháng 3 năm 1966.

Tướng Thi được lệnh rời Việt Nam CH đi Mỹ chữa bệnh hôi mũi và tướng thi đã trả lời: “Tôi chỉ ngủ thấy có 1 mùi hôi duy nhất là mùi hôi của tham nhũng.”

Chỉ ít lâu, trên đường phố nhiều thành phố của Việt Nam CH tràn ngập người phản đối. Tướng Thi là Phật tử ít ỏi trong nhóm tướng lãnh tài ba và đa số là Công giáo.

Ông nổi tiếng trong dân chúng và có quyền uy thật sự. Nhiều người tỏ ra không tin tướng Kỳ vì chính phủ của ông Kỳ tham nhũng và ông từng hứa sẽ từ chức nhường lại cho một chính phủ dân sự, nhưng ông ta đã không bao giờ giữ lời hứa.

Báo Washington Post cho biết sau vụ hạ bệ tướng Thi, thành phố Đà Nẵng tê liệt đến 90% do một cuộc đình công lớn. Tướng Thi trở về bản doanh và nói với đám đông đến ủng hộ ông: “Hãy nghĩ đến đất nước, xin đừng nghĩ đến tôi!”

Sau đó khi nói chuyện với ký giả Ward Just của Washington Post, ông bảo: “Tôi có thể chấp nhận bất cứ chức vụ nào, miễn là giúp ích cho đất nước.”

Hoa Kỳ lúc đó ủng hộ việc tổng xuất tướng Thi, vì người Mỹ xem ông là

“tướng nổi loạn”, không tích cực chống cộng và còn tỏ ra muốn nói chuyện thương thảo với Bắc Việt.

Một bản phân tích của CIA lúc đó nhận định: “thật ra quân đoàn có rối loạn thì không do lỗi của tướng Thi. Ông ấy giống như kẻ chơi bài, hay đặt cược vào vị này rồi mai khác là vị kia. Mục tiêu chính của ông ta là chơi bài chính trị. Đối với thuộc hạ cũng thế.”

Tướng Kỳ mang quân ra Đà Nẵng và cuộc dẹp biểu tình, vốn kéo dài 2 tháng, khiến hàng ngàn người chết. Tướng Thi sang Mỹ.

Thật ra có lần ông đã trở về nước vào tháng 2 năm 1972, nhưng quân đội Việt Nam CH bao vây chiếc máy bay chở ông ngay trên phi đạo và không cho ông đặt chân trở lại quê hương. Tướng Thi không bao giờ được đặt chân xuống đất mẹ lần thứ nhì và máy bay chở ông cất cánh bay về phương trời xa.

Có một chi tiết khác là trong thời Đệ Nhị Thế Chiến, ông đã bị quân Nhật bắt làm tù binh trong nhiều tháng. Chỉ nhờ một cuộc oanh kích của máy bay đồng minh, ông trốn thoát được.

Sau chiến tranh, ông bị Việt Minh bắt giam trong 3 tháng, theo tài liệu của gia đình ông.

Có lần trong các năm từ 1964 đến 1965, thời Đại sứ Maxwell Taylor, một sĩ quan CIA gặp tướng Thi đang cười toe có vẻ rạng rỡ. Khi người này hỏi tướng Thi tại sao ông cười thì Tướng Thi đáp: “Vì hôm nay là một trong những ngày hạnh phúc nhất của tôi. Hôm nay tôi đã nói thẳng vào mặt viên Đại sứ Mỹ là ông ta không sai bảo chúng tôi được cái gì hết!”

Sau này trong quyển “The Best and Brightest” (1969), David Hambestam kể lại chi tiết đó với lời bình: “Một nhả nhỏ mà đau thương cho Việt Nam Cộng Hòa là cách duy nhất chống Cộng Sản hữu hiệu là đôi lúc phải đốp chát với chính ông Đại Sứ Hoa Kỳ!”

Nguyễn Dương,
source Washington Post

Thứ Sáu 29-6:

Chùa Phổ Đà Làm Lễ Tưởng Niệm Tướng Thi

Việt Báo Thứ Năm, 6/28/2007, 12:02:00 AM:

Chùa Phổ Đà, Quận Cam (VB). – Chùa Phổ Đà sẽ tổ chức buổi lễ cầu siêu và tưởng niệm cố Trung tướng Nguyễn Chánh Thi, tướng lãnh sống lưu

vong từ năm 1966 sau những biến cố chính trị dồn dập tại miền Trung và Saigon lúc ấy.

Với rất nhiều người trọng tuổi gốc miền Trung, Tướng Nguyễn Chánh Thi được xem là 1 trong những người ăng cách mạng, dù ông thất bại trong việc chỉ huy một lực lượng tấn công dinh Gia Long ngày 11/11/1963 nhằm thực hiện cuộc đảo chánh chế độ bị lên án là độc tài, đàn áp tôn giáo.

Với vị viện chủ chùa Phổ Đà, Hòa Thượng Thích Hạnh Đạo, tướng Thi từng là cấp chỉ huy Tư lệnh Quân đoàn 1 kiêm đại biểu chính phủ vùng 1 chiến thuật vào những năm mà Hòa Thượng là trưởng phòng Tuyên Úy Phật giáo Quân đoàn, được xem tương đương cấp bậc thiếu tá.

Riêng với cựu chuẩn tướng Đặng Long (tiếp xúc với báo Việt Báo tại sân chùa Phổ Đà trưa Thứ Tư), tướng Thi là chiến sĩ Dù tài năng, và có tình nghĩa với ăng m. "Tôi đến chùa vì nghe tin đây có lễ cầu siêu, tướng niệm vào chiều Thứ Sáu này. Tôi là đàn em của Tướng Thi, bởi lúc ông là Trung sĩ Nhất Nhảy Dù thuộc tiểu đoàn 6 của Pháp, tôi mới cấp trung sĩ tiểu đoàn 10. Sau đó, ông học khóa sĩ quan ở Đập Đá, còn tôi học khóa 3 Trừ Bị Thủ Đức.", cựu chuẩn tướng Long, 82 tuổi cho biết.

Vị tướng lão thành Đặng Long cho biết, "sau này ông biết tôi phục vụ tại Phòng Đặc Nhiệm Phủ Tổng Thống (TT Thiệu), nhưng bao nhiêu năm sau mới gặp lại tại Mỹ, ông vẫn tình chiến hữu như xưa. Lần gần đây nhất còn gặp ông, là bữa ăn tại nhà ăng Hương Vỹ thành phố Garden Grove khi ông về đây chơi, và vẫn thư từ liên lạc thường xuyên."

Theo một bức thư mới nhất đề ngày 29-3-07 được cho xem, nét chữ vị tướng lãnh 84 tuổi này vẫn rất đẹp, nói đùa vùng ông đang cư ngụ những ngày cuối đời là nơi "chó ăn đá gà ăn muối", và cho biết còn đi nhiều thành phố như Nữu Ước, ở Canada để thăm viếng chiến hữu Dù xưa cũ theo lời mời của ăng m.

Khóa 3 Thủ Đức mà tướng Long theo học, có một số Thiếu Tướng, Đại Tá mà độc giả quen tên, như cố Thiếu tướng Nguyễn khoa Nam, Đại tá Nguyễn trọng Liệu, Đại tá Tạ Tỵ, .v.v.

Người có liên quan nhiều đến cố Trung tướng Thi, cựu nghị sĩ, cựu trung tướng Tôn thất Đính đã được ban tổ chức lễ cầu siêu, tướng niệm liên hệ, và cho biết cũng sẽ đến dự, nghiêng ăng, và phát biểu cảm tưởng.

Việt Báo

Tướng Tôn Thất Đính Kể Tướng Thi Nhớ Quê Hương Muốn Về: Tướng Thi Tới Phi Trường TSN, Bị Cấm, Phải Quay Trở Lại Mỹ

Westminster (VB). – Bộ trực, đánh giặc giỏi, đem quân nổi dậy chống chế độ độc tài, rồi chống cả kiêu binh quân phiệt, tham gia phong trào đấu tranh của Phật Giáo đòi hỏi thành lập Quốc Hội Lập Hiến thành công, nhưng rốt cuộc lại bị chính quyền đẩy đi lưu vong “để chữa bệnh đau mũi” và cấm cửa không cho trở về dù nhớ quê hương xứ sở.

Đó là nội dung những cảm tưởng được bày tỏ bởi cựu Trung tướng Tôn thất Đính về cựu Trung tướng Nguyễn Chánh Thi vừa qua đời lúc 84 tuổi, sau thời gian sống lưu vong suốt 40 năm, kể từ khi bị cách chức Tư Lệnh Quân Đoàn 1 và Vùng 1 chiến thuật do những xáo trộn ở vùng này năm 1966.

Tướng Đính nói trong một cuộc phỏng vấn: “Tôi chống chế độ nhà Ngô năm 1963, còn ông Thi chống từ năm 1960 lận ! Nhưng bởi tướng Thi lúc đó tổ chức gấp rút quá, nên không thành công. Năm 1966, ông cũng đứng về phía lập trường dân tộc tham gia phong trào đấu tranh đòi hỏi thành lập Quốc Hội Lập Hiến. Cuộc tranh đấu biến tình hình Miền Trung căng thẳng, xáo trộn. Tôi đang lúc bị “trù” với chức thanh tra, quân huấn, được tướng Thiệu yêu cầu ra Trung gấp giúp giải quyết tình hình. Tôi ra gặp Tướng Thi, thuyết phục ông cần lo đánh giặc trước, để tình hình rối loạn sẽ không lợi. Tướng Thi bàn giao chức vụ cho tôi và trở về Saigon. ổn định được tình hình rồi loạn lúc đó.”

Sau đó, Tướng Thi bị chính phủ của Tướng Thiệu Tướng Kỳ cô lập, đưa ra Hội Đồng Kỷ Luật, ép buộc qua Mỹ với lý do để chữa bệnh đau mũi.

Những năm tháng kể đó, Quốc Hội Lập Hiến được thành lập, với QH Lưỡng Viện. Cựu trung tướng Đính trở thành nghị sĩ Thượng Viện VNCH và có lúc được bầu làm chủ tịch Ủy Ban Quốc Phòng. Khi phái đoàn QH công du HK, tướng Thi tâm sự nhớ quê hương gia đình, nhờ Quốc hội vận động để hồi hương, theo nội dung lời thuật.

Tôi và các nghị sĩ trong Ủy Ban QP vận động công khai trước Ủy ban, trước khoáng đại QH, cả lúc gặp Tổng Thống Thiệu. “Được đồng ý cho tướng Thi về, nên Tướng Thi mới về bằng chuyến bay sang PanAm. Nhưng khi về tới phi trường Tân Sơn Nhất, thấy thân nhân tiếp đón đông đảo quá hay sao đó, chính quyền có lệnh máy bay phải đưa Tướng Thi trở lại Mỹ, các nghị sĩ chúng tôi trở tay không kịp và thấy sự ngăn cấm thật vô lý”, cựu nghị sĩ Đính thuật lại.

Tướng Đính cũng kể ra nhiều chiến công của cựu trung tướng Nguyễn

Chánh Thi nhưng cũng nhận xét Tướng Thi thẳng thắn, bộc trực, và... nóng nảy.

Ông cho biết, sẽ đến dự lễ cầu siêu, tưởng niệm vào chiều Thứ Sáu này tại chùa Phổ Đà, "bởi Tướng Thi là một người đánh giặc giỏi, yêu nước, chống độc tài và quân phiệt, chống sự thao túng của ngoại bang, đòi hỏi phải có Quốc Hội Lập Hiến mới để đáp ứng tình thế, nhưng rồi bị đẩy phải sống xa đất nước"

Việt Báo

Nguồn: http://www.chinhviet.net/tonghoi/BaiVo/TT_Thi.htm

Tổng hợp: **Nam Phong**

Ngày 23/6/2015

www.vietnamvanhien.net